

DE TIJDREIS

SASKIA LENSINK

De Tijdreis heeft als beginstation een gebeurtenis uit het verleden die voortleeft in het heden. Vandaag de Dordtse zadenwinkel Vreeken's Zaden, die het 90-jarig jubileum viert met een drietal feestelijke vrijdagavonden.

'De webshop was een gouden zet'

DORDRECHT | In het propvolle kantoor van zijn winkel aan de Voorstraat West is Ton Vreeken (58) omringd door papieren zakken. Daarin zitten de zaden en bollen die verzonden moeten worden. Op twee beeldschermen achter hem stromen de e-mails met bestellingen binnen. Zijn medewerkers manoeuvreren tussen klanten, rekken en uitgestalde koopwaar.

De klanten komen in groten getale op zijn zaak af en dat is bijzonder in een tijd waarin veel winkels over de kop gaan. „Zo'n 15 jaar geleden ben ik de winkel met een webshop gaan combineren en dat is een gouden zet geweest. Sindsdien trek ik klanten uit heel het land. Sterker nog, bij de VVV melden zich bezoekers die speciaal voor ons naar Dordt zijn gekomen,” zegt Ton niet zonder trots. Hard werken is het wél: „Ik ben iedere avond tot 02.00 uur 's nachts bezig. Zo'n zaak beheerst je leven.”

Dat Vreeken's Zaden 90 jaar bestaat, viert hij tijdens drie feestelijke vrijdagavonden samen met andere ondernemers van de Voorstraat West (zie kader). De eerste twee feestavonden zijn al geweest en waren een groot succes. Ook voor de laatste avond op 22 april zijn al veel aanmeldingen binnen.

Brand

Zijn grootvader Kees Vreeken was de nestor van het bedrijf. Hij kwam uit een familie van beurtschippers, maar bekwaamde zich in het veredelen van zaden. In 1926 begon hij de zaak aan de Voorstraat. Ook pachtte hij land buiten de stad, waar hij groentegewassen teelde en veredelde. Daar kwamen de eerste originele Vreeken-zaadrasen tot stand. Het bedrijf leverde aan tuindersbedrijven in heel het land. Ondertussen verkocht hij vanuit zijn winkel tulpenbollen, planten en turfmoel.

Vanaf 1938 sloeg het noodlot meermaals malen toe. Eerst was er een grote brand, die de winkel grotendeels verwoestte. Grootvader Kees was gedwongen tot de bouw van het pand dat er nu staat. Twee jaar later, tijdens de Duitse inval in mei 1940, kwam zijn oudste zoon Ton om het leven door het oorlogsgeweld.

Een andere zoon, Wim (vader van de huidige eigenaar Ton), kwam toen terug naar Dordrecht om zijn vader bij te staan. „Mijn vader was tot die tijd directeur van een zaadhandel in Delft geweest,” vertelt Ton. „De

▲ Ton Vreeken is de derde generatie die aan het roer staat in het familiebedrijf Vreeken, dat dit jaar 90 jaar bestaat. Al sinds de oprichting is het bedrijf gevestigd op deze plek. FOTO RICHARD VAN HOEK

dood van Ton, naar wie ik vernoemd ben, was natuurlijk een groot verdriet in de familie.”

Tuincentrum

Wim volgde zijn vader rond 1950 op en moest het bedrijf in de jaren 60 opnieuw door een moeilijke periode loodsen. Dit keer dwongen schaalvergrotingen in de tuinbouw het bedrijf tot grote investeringen waarvoor nét niet genoeg geld was. Daarom besloot Wim Vreeken

zich op de particuliere markt te richten en opende een kwekerij aan de Provincialeweg in Dordrecht. „Het was een voorloper van wat je later een tuincentrum ging noemen,” legt Ton uit. Ondertussen ging ook Ton meedraaien in het familiebedrijf. Hij kreeg de leiding over de winkel op de Voorstraat, die in de loop der jaren een bloemisterij was geworden. „Van een bloemisterij die ook zaden verkocht zijn we een zadenwinkel geworden die ook planten verkoopt,” vertelt hij.

In 1995 overleed Wim Vreeken. Het tuincentrum en het stuk land zijn al sinds jaren geen onderdeel meer van het bedrijf. Ton heeft zich altijd beperkt tot het pand aan de Voorstraat. Maar daar heeft hij zijn handen dan ook vol aan.

MUZIEK EN JAPANESE LES IN VOORSTRAAT

Vreeken viert de laatste jubileumavond op 22 april met onder meer muzikanten op straat en klassieke muziek in een theaertje aan Voorstraat 450, pal naast de winkel. In galerie Iroha, een andere buur, wordt Japanse les gegeven. Vreeken zelf biedt drankjes en hapjes en opent ook de winkeltuin. Aanmelden via www.vreeken.nl.

▲ In de jaren 30. Achter de toonbank de familie Vreeken. FOTO REG. ARCHIEF DORDRECHT

▲ Beeld van de Voorstraat West in de jaren 30. FOTO REGIONAAL ARCHIEF DORDRECHT

▲ De winkelpui voor de brand van 1938. PRIVÉFOTO

▲ Kees Vreeken, oprichter van het bedrijf en grootvader van Ton. PRIVÉFOTO

ACTUEEL IN 1938 Het jaar waarin een brand het winkelpand van Vreeken verwoest

■ Onder leiding van Arthur Seyss-Inquart vindt de *Anschluss* plaats, de aansluiting van Oostenrijk bij nazi-Duitsland. Later gaan het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Italië ermee akkoord dat Duitsland het Sudetenland annexeert, op voorwaarde dat Duitsland afziet van verdere gebiedsuitbreiding. Deze afspraak komt Hitler niet na.

■ Op de Utrechtse Jaarbeurs maakt Philips een experimentele televisie-uitzending met cabaretechtspaar Wim Kan en Corry Vonk. Er wordt een reportagecaravan en techniekwagen ingezet. Daarmee heeft televisiepionier Erik De Vries in meer landen demonstraties gegeven. De wagens gaan in de Tweede Wereldoorlog verloren.

■ In de nacht van 9 op 10 november vindt in Duitsland de *Kristallnacht* plaats. Tijdens een door de nazi's georganiseerde pogrom worden honderden synagogen in brand gestoken en duizenden Joodse winkels en bedrijven vernield. Ongeveer 1000 joodse mannen en jongens worden gearresteerd; 92 joden komen om.

■ In Istanboel overlijdt Mustafa Kemal Atatürk, grondlegger en eerste president van de republiek Turkije. Atatürk heeft een bijna goddelijke status. De bijnaam Atatürk kreeg hij in 1934 van het Turkse parlement en betekent Vader der Turken. Hij kwam in 1923 aan de macht, nadat het Ottomaanse Rijk uiteen was gevallen.

■ Het eerste nummer van dames-tijdschrift *Margriet* verschijnt bij de Geïllustreerde Pers, met ook de lezersrubriek *Margriet Weet Raad*, die tot 1994 vast onderdeel van het blad zal blijven. In 1970 krijgt het blad scherpe kritiek van de feministische Dolle Mina's. Zij willen dat *Margriet* meer aandacht besteedt aan vrouwenemancipatie.